

Анотація навчальної дисципліни
СПЕЦКУРС «ТЕХНІКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ПСИХОКОРЕКЦІЇ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ОСОБИСТОСТІ»

3 семестр

Кількість кредитів ЄКТС – 3

- I. Основна мета засвоєння курсу:** орієнтація майбутніх фахівців на спробу об'єднання теоретичних знань з відпрацюванням практичних навичок у сфері реабілітації людини.
- II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців спеціальності «практична психологія».**
Дисципліна «Техніки психологічної реабілітації та психокорекції психічних станів особистості» дає можливість студентам набути додаткових фахових компетенцій з професійно-орієнтованого циклу підготовки.
- III. Завдання дисципліни.** Створити у майбутніх фахівців цілісне уявлення про процес психологічної реабілітації, його етапи, напрями та форми; забезпечити тісний взаємозв'язок теоретичного та практичного курсів навчання; сприяти формуванню у майбутніх фахівців навичок надання психологічної реабілітаційної допомоги з урахуванням психологічного стану особи, організувати реалізацію й об'єктивізувати її ефективність.
- IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даного дисципліни**

Основні знання про:

- головні категорії та поняття дисципліни: «травма», «компенсація», «оперативне втручання» «компенсаторно-приспосувальний процес», «адаптаційний потенціал і резерв», «адаптація»; та ін.;
- принципи здорового способу життя та психологічної реабілітації людини;
- психологічні методи пізнання, прогнозування та регулювання взаємодії людини, спрямовані на вирішення завдань соціалізації особистості;
- засоби, що призначені для відновлення компенсаторно-приспосувальних та адаптаційних механізмів гомеостазу організму людини;
- діагностичні методики, за допомогою яких можна здійснювати первинну діагностику психічних станів особистості.

Основні уміння:

- формувати, підтримувати та вдосконалювати морально-психологічні якості, необхідні для адаптації до складних ситуацій життєдіяльності;
- здійснювати наукові дослідження у галузі психологічної реабілітації людини;
- використовувати техніки психологічної реабілітації, методи поновлення окремих психічних функцій;
- самостійно розробляти стратегію психологічного реабілітаційного процесу;
- оцінювати результати психологічної реабілітації.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Визначення фундаментальних понять психологічної реабілітації

Мета психологічної реабілітації. Історичні аспекти формування принципів здорового способу життя та психологічної реабілітації людини. Основи реабілітації (біологічні, психічні, морально-етичні, науково-медичні, соціально-економічні). Реабілітаційні заходи (медичні, психологічні, фізичні, педагогічні, соціальні, трудові, технічні, правові).

Тема 2. Основні поняття, що використовуються в межах психологічної реабілітації

Психічне здоров'я. Травма. Компенсація. Компенсаторно-приспосувальний процес. Адаптаційний потенціал і резерв. Негативний емоційний стан. Преморбідно-особистісні особливості формування соматоногнозії. Особистісні реакції на соматичні страждання. Компенсація дефектів хвороби.

Тема 3. Засоби корекції негативних психічних станів особистості.

Психічні стани, фактори та закономірності змін працездатності. Органічні стани, фрустрація, стрес, психічний конфлікт. Класифікація видів психологічної корекції негативних емоційних станів.

Тема 4. Психологічне забезпечення роботи з особами, які мають інвалідність.

Різноманіття аспектів психології осіб, з інвалідністю. Загальні закономірності психологічної картини соматичного захворювання. Спрямованість особистісних змін осіб з інвалідністю. Психологічна допомога відповідним групам осіб, з інвалідністю.

Тема 5. Кризові ситуації в структурі індивідуального підходу.

Характеристика кризових ситуацій. Класифікація криз. Чинники виникнення кризового стану. Типи ставлення до кризової ситуації. Специфіка психологічної кризи. Можливості виходу з кризи. Техніки психологічної допомоги в кризових ситуаціях.

Тема 6. Психологічне забезпечення роботи з особами, з тяжкою і невиліковною хворобою.

Тяжка й невиліковна хвороба. Фази переживання, пов'язаного зі смертю. Психологічні методи роботи з особами, з тяжкою і невиліковною хворобою.

Тема 7. Особливості психологічної реабілітаційної допомоги потерпілим від насильства

Поняття „наси́льство”, його види, причини та наслідки. Психологія осіб, що зазнали насильства. Виявлення та діагностування дітей, що постраждали від сексуального насильства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від фізичного насильства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від психологічного насильства. Особливості реабілітаційної допомоги потерпілим від сексуального насильства.

Тема 8. Особливості реабілітаційної допомоги клієнту у стані гострого горя.

Поняття „горе”, стадії горя, стан гострого горя. Основні чинники виникнення стану гострого горя. Типи переживання горя. Можливості психологічної реабілітації клієнтів у стані гострого горя.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який забезпечуватиме викладання курсу

Кафедра практичної психології, доцент Л.М. Литвинчук.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких лекційних - 16 годин, практичних занять – 8 годин, семінарських занять – 6 годин, самостійної роботи студентів - 60 годин.

Дисципліна викладається у 3 семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни:

1. Берн Э. Игры, в которые играют люди: Психология человеческих взаимоотношений / Э. Берн // Люди, которые играют в игры: Психология человеческой судьбы. Пер. с англ. /Общ. ред. М.С. Мацковского. – М.: Центр общечеловеческих ценностей, 1996. – 336 с.
2. Богза Л.П. Опыт работы социально-реабилитационного центра для несовершеннолетних г. Омска / Л.П. Богза, Л.С. Власова // «Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы». – №3. – 2003 г. – 265 с.

3. Бурмака Н. А. Сквозь радугу стакана / Н. А. Бурмака. – Черкассы, Издательская марка „Брама”, 2007. – 48 с.
4. Зверева І.Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми і молоддю в Україні: Теорія і практика / І.Д. Зверева. – К.: Правда Ярославичів, 1998. – 294 с.
5. Лешукова Е.Р. Синдром сгорания. Защитные механизмы. Меры профилактики //Лешукова Е.Р./ Вестник РАТЭПП. – М.: Виста, 1995, №1. – 306 с.
6. Линеке Ости. Психосоциальная терапия наркозависимых клиентов // «Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы», / Ости Линеке. – М.: №4, 2002 г. – с.54-97.
7. Лукас К.С. Молчаливое горе. Жизнь в тени самоубийств. К.С. Лукас, Г.М. Сейден – М.: Смысл, 2000. – 376.
8. Соломинко Д.В. Экстренная психологическая помощь. Консультирование. / Д.В.Соломинко – Х.: Мита, 2001. – 328 с.
9. Уайнхолд Б. Освобождение от созависимости. / Б.Уайнхолд, Дж. Уайнхолд. – М.: Независимая форма «Класс», 2002. – 224 с.

ІХ. Метод навчання: На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ECTS), з яких лекційних – 16 год., практичних – 8 год., семінарських – 6 год., самостійної роботи студентів – 60 год.

Дисципліна викладається у III семестрі. Консультації (згідно розкладу).

Х. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання виконання практичних завдань, модульних тестових завдань, виконання творчих індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль: екзамен у 3 семестрі

ХІ. Реєстрація на навчальну дисципліну в деканаті